

EKOLAK u ishrani prasadi

Ž. Alargić (Carnex- FSH Vitamix, Vrbas), N.Bulić (Bankom, Beograd), Z.Jauković (Carnex- FSH Vitamix, Vrbas), Z.Karabasil (Carnex- FSH Vitamix, Vrbas)

Novija dostignuća u ishrani svinja i ostalih domaćih životinja u nekoliko zadnjih godina su u ekspanziji u našoj zemlji. Primena tj. upotreba zamene mleka u prahu u odgoju prasadi postala je nezaobilazna stavka. Jedan od činilaca koji je uticao na upotrebu zamene mleka u prahu je svakako ekonomski efekat, jer je ovaj proizvod znatno jeftiniji od mleka u prahu, kao i tendencija isključivanja iz ishrane hraniva animalnog porekla.

Imajući sve ovo u vidu, cilj istraživanja je bio da se ispita nutritivna vrednost domaćeg proizvoda, EKOLAK-a, zamene mleka u prahu, proizvedenog od kvalitetnog sojinog brašna iz fabrike BIOPROTEIN Obrenovac, u poređenju sa standardnom uvoznom zamenu, Protilakom.

Materijal i metod rada

Ispitivanja su izvedena na farmi AD CARNEX-a u Bačkom Dobrom Polju. U eksperiment u trajanju od 25 dana je uključeno 100 zalučenih prasadi podeljenih u dve grupe od po 50. Od samog početka prasadi su hranjena smešama prikazanim u tabeli 1. Prasad su hranjena po volji, a eksperiment je završen istovremeno u obe grupe. Merenje prasadi je izvršeno na početku i kraju ogleada. U toku ogleada praćen je dnevni prirast, utrošak hrane po HD-u, konverzija i konzumacija hrane.

Tabela 1: Sastav smeša za ishranu prasadi u eksperimentu

Sirovine	Ogledna grupa			Kontrolna grupa		
	% učeš.	cena	vred.	% učeš.	cena	vred.
Kukuruz	27,80	7,35	2,00	27,80	7,35	2,00
Ječam	12,00	7,00	0,84	12,00	7,00	0,84
Pšenica	15,00	8,00	1,20	15,00	8,00	1,20
Sojina sačma	11,50	17,00	1,96	11,50	17,00	1,96
Sojin griz	10,00	20,00	2,00	10,00	20,00	2,00
EKOLAK	12,00	40,00	4,80	-	-	-
Protilak	-	-	-	12,00	52,9	6,35
Stočni kvasac	4,00	25,00	1,00	4,00	25,00	1,00
Yeasture	0,20	590	1,18	0,20	590	1,18
Kukuruzna klica	3,00	7,35	0,22	3,00	7,35	0,22
DKF	0,80	23,00	0,18	0,80	23,00	0,18
So	0,20	6,05	0,02	0,20	6,05	0,02
L-lizin	2,00	28,15	0,56	2,00	28,15	0,56
DL-metionin	0,50	30,97	0,15	0,50	30,97	0,15
SPP 1% Se	1,00	66,05	0,66	1,00	66,05	0,66
UKUPNO			16,77			18,32

Zamena mleka za prasad EKOLAK, proizvedena je od sojinog brašna, Biopro 20 u fabrici BIOPROTEIN iz Obrenovca, uz dodatak glukoze, surutke u prahu, laktoze, aminokiselina, nekih vitamina, minerala, antioksidanta i arome vanile.

Rezultati rada i diskusija

U eksperimentu su korištene standardne recepture (tab.1) smeša za odgoj prasadi sa 20% proteina i 12% zamene mleka u prahu (Delaks ili Protilak), koja obezbeđuje neophodne hranljive materije prema datim preporukama za ovu kategoriju prasadi (NRC). Jedina razlika između ovih smeša je u vrsti zamene mleka. Ogledna smeša je pravljen sa novim domaćim proizvodom, EKOLAK-om, dok je u kontrolnoj smeši korištena uvozna zamena mleka, Protilak. Prema proizvođačkim specifikacijama razlika između ovih zamena je u različitom nivou masti. Naime sadržaj masti kod EKOLAK-a je oko 8%, dok je uvozna zamena za mleko obezmaščena. Rezultati biološkog ogleada prikazani su u tabeli 2.

Tabela 2: Proizvodni rezultati

Pokazatelj	Ogledna grupa	Kontrolna grupa
Broj prasadi	50	50
Telesna masa na početku ogleda, kg	8,28	8,20
Telesna masa na kraju ogleda, kg	17,05	17,20
Dnevni prirast, g	352	360
Konverzija hrane, kg/kg	1,55	1,53

Podaci u tabeli pokazuju da u ogledu nije bilo signifikantnih razlika između kontrolne i ogledne grupe u prirastu i konverziji hrane, kao i uticaja na zdravstveno stanje.

Značajno je konstatovati da su ekonomski pokazatelji, prikazani u tabeli 3, na strani domaće zamene mleka, proizvoda EKOLAK. Upotrebom EKOLAK-a smeša postaje jeftinija za 8,5% u odnosu na smešu koja sadrži uvoznu zamenu za mleko u prahu, što je statistički značajna razlika. Imajući u vidu proizvodne rezultate tova, cena kg prirasta je u oglednoj smeši niža za 7,5%. Dobijeni ekonomski efekti pokazuju da je ogledna grupa rentabilnija i da bi dalje korišćenje uvoznih zamena mleka u prahu bilo neekonomično.

Tabela 3: Ekonomski pokazatelji

Pokazatelj	Ogledna grupa	Kontrolna grupa
Cena smeše, din/kg	16,77	18,32
Utrošeno hrane po prasetu, kg	13,6	13,8
Vrednost utrošene smeše, din	228,00	252,80
Vrednost utrošene hrane po kg prirasta	25,99	28,03

Zaključak

Preporuka je da se možemo okrenuti domaćim resursima i iskorišćavanju proizvoda iz naših fabrika koje se bave preradom sojinog zrna. Naravno, neophodna su ulaganja u biotehnologiju, kao jedini ispravan put koji treba da nas rastereti uticaja da je sve što je iz uvoza bolje nego iz domaće proizvodnje.

Korišćenjem EKOLAK-a postigli smo identične kvantitativne rezultate, ali smo sa ekonomskog aspekta postigli značajne uštede, smanjili smo cenu koštanja prirasta u proizvodnji prasadi. **AD CARNEX svakog dana ima na stanju 19.000 prasadi, pa se onda vrlo lako mogu izračunati finansijski efekti, odnosno uštede u proizvodnji.**